

بسم الله الرحمن الرحيم

ایران در روزگار باستان

خسایار شاه

اقتباسی از ایران باستان حسن پیرنیا

مؤلف: سرهنگ حمید هاشمی

انتشارات فرهنگ و قلم

۱۳۹۲

سرشناسه :	هاشمی، حمید، ۱۳۳۱ -
عنوان و نام پدیدآور :	ایران در روزگار باستان - خشایارشا؛ اقتباسی از ایران باستان حسن پیرنیا؛ مولف: سرهنگ حمید هاشمی.
مشخصات نشر :	تهران : فرهنگ و قلم، - ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری :	۲۸۸ ص. - مصور (بخش دیگر).
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۵۳۸۳-۶۸۳
وضعیت فهرست نویسی :	تجید
یادداشت :	کتاب حاضر اقتباسی از کتاب "ایران باستان" اثر حسن پیرنیا است.
یادداشت :	معاون دیگر: خشایارشا (اقتباسی از ایران باستان - حسن پیرنیا).
ایران دیگر :	خشایارشا (اقتباسی از ایران باستان - حسن پیرنیا).
موضوع :	خشایارشا، اول، شاه ایران - ۵۹۵ ق.م
موضوع :	ایران - تاریخ - هخامنشیان ۵۵۸ - ۳۳۰ ق.م
موضوع :	ایران - تاریخ - هخامنشیان ۵۵۸ - ۳۳۰ ق.م - جنگهای یونان
موضوع :	ایران - تاریخ - پیش از اسلام
شماره افزودن :	پیرنیا، حسن، ۱۳۹۴ ۱۶۶۱ - ایران باستان
رده بندی کنگره :	۹۳۹۰ ۱۳۹۰ ۵۲۱ / ۵۳۸ DSR ۲۶۹
رده بندی دیویی :	۹۵۵/۰۱۷
شماره کاتالوگ ملی :	۲۶۰-۵۸۱

نام کتاب: ایران در روزگار باستان - خشایارشا (اقتباسی از ایران باستان - حسن پیرنیا)

گردآوری و تالیف: سرهنگ حمید هاشمی تصحیح متن و ویراستاری: کتابون هاشمی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۸۳-۶۸۳-۳ انتشارات: فرهنگ و قلم

سال و نوبت چاپ: اول ۱۳۹۲ تعداد: ۱۰۰۰ (یک هزار) نسخه

چاپ: صادق صحافی: گلستان ناظر چاپ: سید مهدی صالحی طباطبائی

آدرس: تهران - خیابان انقلاب - خیابان دانشگاه - کوچه بهار - پلاک ۴

تلفن: ۶۶۴۹۲۷۳۲ فکس: ۶۶۴۸۷۳۷۲

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه	فهرست مطالب
۳	مقدمه
۱۱	خشایار شاه
۱۳	نسب
۱۳	سرکوب شورش مصر
۱۳	فرونشاندن شورش بابل
۱۶	جنگهای ایران و یونان
۲۰	تحریکات یونانی های فراری
۲۱	مجلس مشورت
۲۸	خواب های خشایار شاه
۳۲	تدارکات جنگ ، حرکت لشکر ایران به طرف داردانل
۳۵	حرکت لشکرهای تقدیمی پی ثیوس
۳۷	ساختن پل جدید در داردانل
۴۰	حادثه آسمانی به قول هرودوت
۴۰	مجازات پسر پی سی یوس
۴۱	ترتیب حرکت
۴۳	خط حرکت از لیدیّه به داردانل
۴۴	عبور لشکر ایران از هلس پونت، وقایع بعد از جنگ ترموپیل
۴۹	عبور از بُغاز داردانل
۵۰	معجزه های هرودوت
۵۱	عده نفرات لشکر

صفحه	فهرست مطالب
۵۲	شرح لباس و اسلحه ملل
۶۶	بحریه
۷۲	سان سپاه بَری و بحری و صحبت خشایارشا با دمارات
۷۶	حرکت خشایارشا به طرف یونان
۸۰	از آکانت تا تسالی
۸۳	تسخیر ولایات شمالی یونان
۸۹	احوال یونان
۹۳	جاسوسان یونانی در سارد
۹۵	استمداد یونانی ها از آرکس
۹۸	استمداد از پادشاه سیسیل
۱۰۲	سفرای یونان در کُرسیر
۱۰۳	امتناع کریتی ها از امداد
۱۰۴	تسلیم شدن تسالی
۱۰۵	تنگ ترموپیل
۱۰۷	حرکت سفاین از ترم
۱۰۸	عده نفرات لشکر ایران از نظر هرودوت
۱۱۱	آسیب یافتن قسمتی از بحریه
۱۱۴	فتح ترموپیل و مسابقه اسب های پارسی و یونانی
۱۱۶	یونانی ها در ترموپیل
۱۲۰	جدال ترموپیل
۱۳۲	عده سفاین یونانی
۱۳۵	جدال های آرت میزیوم

صفحه	فهرست مطالب
۱۴۳	تسخیر فوسید
۱۴۵	تسخیر شهرهای دیگر
۱۴۹	تسخیر آتن ، وقایع بعد تا جنگ سالامین
۱۵۲	مضمون نوشته های هرودوت در باب تسخیر آتن
۱۵۳	وقایع بعد تا جدال سالامین
۱۵۹	احوال یونانی ها قبل از جدال
۱۶۳	جدال سالامین
۱۷۰	مراجعت خشایارشاه به آسیا
۱۸۰	جدال سالامین به روایت پلوتارک
۱۸۴	احوال یونان پس از جدال سالامین
۱۸۷	کارهای مردونیه
۱۹۲	حرکت مردونیه به آتن
۲۰۱	زد و خوردهای مختصر
۲۰۴	نفرات طرفین متخاصمین غیگو ها
۲۱۷	جدال پلاته
۲۲۸	جدال میکال
۲۳۳	تسخیر سس تس
۲۳۶	درباره هرودوت
۲۳۸	جنگ های ایران و یونان به روایت دیودور سیسیلی
۲۴۲	جنگ قرطاجنه با جبار سیسیل
۲۴۷	نوشته های ژوستن راجع به جنگها
۲۵۰	جهات عدم بهره مندی ایرانیان موافق روایات یونانی

صفحه	فهرست مطالب
۲۵۴	اهمیت این جنگ ها در تاریخ
۲۵۷	احوال خشایارشاه پس از مراجعت از یونان
۲۶۲	حملات یونانیان به مستملکات ایران
۲۶۳	قضیه پوزانیس
۲۶۶	دربار خشایارشاه به روایت تورات
۲۷۵	قتل خشایارشاه
۲۷۷	خصائل خشایارشاه
۲۸۷	منابع

مقدمه

هر چند که بنیاد امپراطوری هخامنشی به روزگارانی بیش از ۵۵۰ ق.م می رسد اما بواسطه تفاوت های فاحش در ابعاد مختلف کار کوروش ، آغاز کار هخامنشیان را در تاریخی دانسته اند که کوروش بر آخرین پادشاه ماد پیروزی یافت و با شکست آزیدهاک ، یکی از مقتدرترین امپراطوری های عصر خود را منقرض نمود .

کوروش که خود را شاه انشان می نامید از خاندان های شاهی پارس بود و از طرف مادر با شاه ماد بستگی داشت ، هر چند که درین رابطه برخی از مورخین نظری به غیر از این دارند ، اما از سهولت دستیابی او به امپراطوری ماد با کمترین تلفات استنباط می شود که وابستگی کوروش به آزیدهاک از سایر روایات صحیح تر باشد .

در رابطه با اجداد کوروش باید گفت که هخامنش را سرسلسله این خاندان دانسته اند و دارای اهمیتی بسیار ، کما اینکه برای نام خاندان خود نیز از اسم او استفاده کرده اند ، اما آنچه درباره کوروش از اهمیت تعیین کننده ای برخوردار است نه اصل و نسب او از جانب مادرش می باشد که به آزیدهاک شاه ماد می رسد و نه اهمیتی که هخامنش داشته ، بلکه عملکرد کوروش است که از او پادشاهی مقتدر ساخته و رهبری قابل ستایش و احترام که مورد الهام و الگوی آیندگان قرار می گیرد اما به هر صورت...

پس از پیروزی کوروش بر پادشاه ماد ، مقتدرترین پادشاهان جهان آن روز در خوف فرو رفتند و فیما بین خود اتحادی بر علیه کوروش منعقد ساختند که آن نیز در اثر سیاست متفکرانه کوروش بی اثر گردید زیرا که نخست با بابل طرح دوستی ریخته ، معاهده ای به امضا رسانید تا دشمنان خود را یکی پس از دیگری از میان بردارد و بزودی لیدی را مسخر ساخت . در این رابطه می نویسند که :

پس از فروپاشی ماد و شکست آزیدهاک از کوروش ، پادشاه لیدی مصمم گردید که از غیبت آزیدهاک در عرصه سیاست استفاده نماید و مرزهای خود را توسعه بخشد ، غافل از اینکه کوروش پیشاپیش ، آمادگی رویارویی با وی را پیدا کرده است و لذا در جنگ بی نتیجه ای که در نزدیکی رود هالیس درگرفت دو سپاه از یکدیگر جدا گشته و کزروس به سارد بازگشت ، در حالیکه کوروش با وجود مساعد نبودن فصل و برف و سرما او را تعقیب نموده و سارد را متصرف شد و این دومین امپراطوری قدرتمندی بشمار می رود که کوروش آن را به تصرف درآورد و دامنه متصرفات او تا شرق آناتولی و جزایر و بنادر یونانی نشن آسیای صغیر امتداد یافت .

در فتوحات بعدی کوروش را در سمت شرق مشاهده می کنیم که تا رودخانه سند (ایندوس) پیش رفت و سپس نوبت به فتح بابل رسید که حکایت این جنگ را نیز مورخین یونانی با آب و تاب فراوان نقل کرده اند ، بگونه ای که خود افسانه ای دلکش و حکایتی خواندنی است که به هر صورت در این هنگام کوروش حاکم بلامنازع ممالک وسیعی است که از دریای مدیترانه و دریای سیاه تا رودخانه سند (هندوستان) و از شمالی ترین نقطه در ماورای ارس و قفقاز تا سواحل جنوبی دریای عمان و خلیج فارس امتداد دارد ، بطوریکه از نوشته های مندرج در استوانه حقوق بشر کوروش برمی آید تمامی سرزمین های آباد جهان آن روز تحت امر کوروش قرار می گیرد .

در این نوشته ها، کوروش خود را شاه بزرگ ، شاه جهان می خواند ، شاه چهارگوشه جهان .

همچنین در این استوانه می خوانیم که کوروش خود را کسی می داند که اقوام مختلف اسیر در بابل را به سرزمینهای خود بازگردانده است.

این مرد بزرگ سرانجام در جنگ با قبائلی از سکاها کشته می شود و این واقعه در سال ۵۳۰ ق.م (قبل از میلاد) روی داد. پس از او پسرش کمبوجیه فرمانروایی یافت و بلافاصله به مصر لشکرکشی کرد و در تصرف این سرزمین شدت عمل هایی از خود نشان داد که به این واسطه و همچنین قضاوت های غیرعادلانه، هردوت مورخ یونانی از این شاه بعنوان پادشاهی ستمگر یاد می کند و در برخی نوشته ها، این مورخ او را دیوانه پنداشته است. (البته باید گفت که مورخین یونانی از هر فرصتی برای سرکوب پادشاهان ایران بهره برده اند و عملاً ضرب المثل معروف قلم در دست دشمن است را یادآوری نموده اند.)

لازم به توضیح است که مورخ مذکور در واقع یکی از شهروندان ایران در پنجاه سال پس از کوروش به شمار می رود زیرا که هردوت متولد و بزرگ شده هالیکارناس در آسیای صغیر می باشد که در زمان کوروش جزئی از ایالت لیدییه بوده است.

به هر صورت کتاب تواریخ این مورخ که در ۹ جلد برشته تحریر درآمده از جمله منابع مهم تاریخ هخامنشیان می باشد. علاوه بر این کتاب ها، کشفیات اخیری که در دو قرن گذشته حاصل گردیده نیز از منابع مهمی به شمار می رود که از همه مهم تر کتیبه داریوش در بیستون و کتیبه ای دیگر از این پادشاه در نقش رستم و کتیبه های خشایار شاه در جای جای مجموعه عظیم تخت جمشید، بخصوص دیواره ها، ستون ها، پایه ها، درگاه ها و پنجره های کاخ آپادانا می باشد که هر یک از مطلبی سخن دارد که روی هم بازگو کننده تاریخ یکی از شکوهمندترین ایام در روزگاران گذشته این سرزمین است، مطلبی که در نوشته های این کتاب نیز از آن استفاده گردیده و آنچه باید مورد توجه قرار دهیم عبارت از این واقعیت می باشد که کشور ما ایران از بدو ایامی که آریانیان در آن سکنی گزیدند همواره یکی از ممالک مورد توجه بشمار می رفته که مورد حب و بغض سایرین بوده و در اکثریت ایام در

روزگاران باستان (بقول ژوستن) ، فرمانروایان ایران جهانبانی می کرده اند ، چیزی که از نگرش به تاریخ ایران در عصر هخامنشی (که تقریباً تمامی ممالک متحد را تحت امر خود داشته و بجز دو ثلث یونان بر سایر مناطق فرمانروایی داشتند) و یا در عصر اشکانی که یکی از دو قطب قدرت به شمار می رفتند و نیز در عصر ساسانی کاملاً مشهود است .